

13.11.2025

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/22263/2025

Business Oulu- liikelaitoksen lausunto arviomuistiosta kilpailuneutraliteettiselvityksen suosituksista

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) pyysi lausuntoja arviomuistiosta, jossa arvioidaan yksityisen ja julkisen sektorin elinkeinotoiminnan toimintaedellytysten tasapuolisuutta (ns. kilpailuneutraliteetti) koskevan lainsäädännön uudistamiseksi esitettyjä suosituksia. Suositukset perustuvat professori Kirsi-Maria Halosen selvitysraporttiin.

Business Oulu- liikelaitos kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä mahdollisuudesta erittää lausuntonsa arviomuistiosta. Lausumme alla seuraavia keskeisiä näkökohtia arviomuistiosta:

1. Itsearviointin dokumentointivelvoite

Business Oulu- liikelaitos kannattaa sinänsä kilpailuneutraliteetin toteutumisen parantamista. Lausunnossamme Business Oulu- liikelaitos suhtautuu kuitenkin varauksella ehdotettuun uuteen itsearviointin dokumentointivelvoitteeseen. Velvoitteen sisältö ja soveltamisala tulisivat määritellä täsmällisesti lainsäädännöllä, jotta vältettäisiin tarpeeton hallinnollinen taakka varsinkin nykyisen julkisen talouden haastavina aikoina.

Business Oulu- liikelaitos näkee erityisen tärkeänä kilpailuneutraliteettisääntöjen käytännön ohjeiden kehittämisen ja selkeän ja kattavan viestinnän. KKV:n rooli ohjeistajana on keskeinen, mutta soveltamisohjeistuksen tulee perustua tarkasti lainsäädäntöön.

2. Seuraamusjärjestelmä

Business Oulu- liikelaitos ei kannata seuraamusmaksun käyttöönottoa kilpailuneutraliteettisääntelyn rikkomisesta. Nykyinen neuvottelumenettely on osoittautunut käytännössä toimivaksi, eikä rangaistusluonteisille seuraamuksille ole nähty laajempaa tarvetta.

Arviomuistiossa mainitun perustuslakivaliokunnan kannan mukaan hallinnolliset rangaistusluonteiset seuraamusmaksut eivät sovellu kotimaiseen viranomaisten virkavastuuta korostavaan järjestelmään.

3. Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan toiminnan määrittely

Arviomuistiossa pidetään ongelmallisena sitä, että kilpailulain nykysäännöksiin ei sisälly määritelmää kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvalle toiminnalle erityisesti valtion toimintojen osalta.

Business Oulu liikelaitos kannattaa kilpailulakiin lisättävää selkeää määritelmää kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvasta toiminnasta. Tämä selkeyttäisi sääntelyn soveltamista ja vähentäisi tulkintaepävarmuuksia.

4. Resursointi ja valvonnan painopisteet

Viranomaisille on turvattavat riittävät resurssit valvontaan. Valvonnan painopisteet tulee määritellä kuitenkin tarkoituksenmukaisesti. Resurssien lisääminen on eittämättä haastavaa, joten painopisteiden uudelleenkohdentaminen on realistisempi vaihtoehto.

Yhteenveto

Yhteenvetona toteamme, että Business Oulu liikelaitos kannattaa sääntelyn selkeyttämistä ja käytännön ohjeiden kehittämistä kilpailuneutraliteetin toteutumisen varmistamiseksi. Uusien hallinnollisten velvoitteiden ja seuraamusmaksujen suhteen tulisi olla kuitenkin varsin pidättyväinen.

Business Oulu- liikelaitos